

Tadeusz Różewicz

O SPADANIU

W poemacie SPADANIE napisanym w 1968 roku poeta dokonuje diagnozy kondycji moralnej współczesnego człowieka. Różewicz jest jednym z tych artystów, którzy podjęli temat rozpadu świata współczesnego kierując uwagę czytelnika na problem moralności. Ukazując kondycję moralną współczesnego człowieka Różewicz unika jakichkolwiek nakazów i wskazówek jednak poemat jest jednym z najcelniejszych moralitetów współczesnej poezji.

W poemacie prym wiodą dwa kluczowe słowa o metafizycznym znaczeniu: Tytułowe spadanie symbolizujące upadek wartości moralnych, oraz DNO określające poziom zła. Kiedyś istniało ?solidne dno? czyli punkt odniesienia dający ludziom świadomość dobra i zła. Pozwalało to na zachowaniu hierarchii wartości.

W życiu codziennym człowiek nie zawsze zdaje sobie sprawę z rozmiaru spadania czyli własnego upadku. Spadając uprawia ogrody, wychowuje dzieci nie widząc często granicy między dobrem a złem. Powstaje chaos w sferze moralnej i utrata hierarchii, zaciera się wertykalny układ ?góra-dół?. Różewicz pisze, że człowiek współczesny spada we wszystkich kierunkach równocześnie. Człowiek spadając nie może osiągnąć dna bo go nie ma. Zatraciliśmy dawne normy jako wartości stałe, które dawniej były częścią ludzkiej świadomości. Obecnie kryzys wartości moralnych, etycznych, religijnych czy filozoficznych stał się czymś wszechobecnym.

Oceniając moralną kondycję współczesnego człowieka Różewicz sugeruje, że właściwie nie ma kresu degradacji.

Gdyby istniało dno, na którym można by się zatrzymać, od którego można by się odbić, aby była możliwość uniesienia się w górę, mielibyśmy szansę uporządkować swoje życie, naprawić błędy, żyć według norm społecznych i obyczajowych.

W świecie od którego odszedł człowiek współczesny znaczenie dobra i zła było jednoznaczne, jednakowo rozumiane przez wszystkich. Kiedy dla człowieka uniwersalne wartości zostają zachwiane, gdy zacierają się granice między takimi wartościami jak dobro ? zło, życie ? śmierć, Bóg ? nicłość nie znajdujemy oparcia drugiej osobie, w religii, kulturze. Budzi to szczególny niepokój o losy świata zanurzonego w chaosie, zdeintegrowanego i niespójnego.

TEATR SŁOWA Szprotawskiego UTW serdecznie zaprasza

na wieczór poetycko ? muzyczny pt.

RÓŻEWICZ O KRYZYSIE WARTOŚCI

przygotowany wspólnie z Miejską Biblioteką Publiczną.

Spotkanie odbędzie się w czwartek 29 maja br. o godz. 17-tej

w gmachu Biblioteki, Szprotawa ul. Niepodległości 16

E. Plucińska